

(א) זכמים (ט, ו) ופי' מוס' שנת 57: ד"ה ויחול, (ג) ופרה פ"ו מ"ג, (ד) [במדרש טו], (ה) פ"א פסוק.

תורה אור השלם

1. וכפר אהרן על קרבתו אחת בשנה מדרם תשאת הפרים אחת בשנה וכפר עליו לדרתיכם קדש קרשים הוא לך?
2. ויבא אל המזבח אשר לפני? וכפר עליו ולקח מדרם דבר ומדרם השעיר ונתן על קרנות המזבח קיבוי: ויקרא טו טו
3. ולקחו את כל כלי השרת אשר ישרתו עם בקדש ונתנו אל בגד הבלת וברסו אותם במבוקה עור תתוש ונתנו על המזב:

במדבר ד יב

גלוין הש"ס

נב' שאני רגל דלא מצי בבבלי. ע"י זכמים דף ק"י ע"א מוס' ד"ה מין במינו:

לעזי רש"י

אגוטי"ר. ל שאוב.

מוסף רש"י

מזה בפני עצמו ומזה בפני עצמו. אין מעדיין על הפר עבירה לקרנות המזבח הפנימי, אלא ונתן לו עצמנו זה בעצמו (תמורה ה:).

תוס' ישנים

ד"ף נז ע"א

הניחא דבאין דאמר הימנו ודבר אחר לא הוי היקש. כי הכא דכין דבר ויין בשעיר מבי עמלה ודמיא אלא (שמונה) [שמהלן] (א) (ב) (כתיב) ש. וא"ת לדידה נמי מו יחא והא קאמרי ליעיל לא יאמר מעלה דבר דגמיר ממעלה בשעיר כ"י ויחי הוי גמיר י"י לאו הכי מביי ביה [ב]פירוש והא דבר הלמד בהיקש הוא חור המלמד בהיקש. וי"ל כי תמלמד לא תש להאיך בך סוגיא ויעת המלמד ללעיל. אלא תמלא פריך דלחא מלא אחי שפיר יחי אכל לאיך מלא מלא איכא למימני, ובמקרא מייבא מייבא שפיר. הויין פגמי' בחד יובנא גמיר. ופי' רש"י לא נמי כפרה לן נפטי' בהיקש למד יוכל ללמד על היכיל בנת אחת [מה] שמכוב פירות כגון אחת למעלה בשעיר ושבע למטה כפר עממה אף [מה] שלמד בהיקש. וי"ע בכל דוכא שמזכיר למד מן הלמד (למד) שלא יחלוט (עד) [הלמד על דרך זה] [ועי' פירוש] (ו) פי' ר"ח כלומר הא דגמירין בהיקש שיהא אחת למעלה ושבע למטה כפר ושעיר גמירין כ"י בהיקש שיהא כן כגון כפטיס. ויש פסירי דגמיר וחי הלשון דמ"ר פ"ג שמע

דפירשית. מ"ר. ה"ג תניא נמי גבי פ"ה ע"ה דבר ש"י צבור. כי זו אונה משנה. [ודרו ע"ה כמה טיפי דמים של פ"ה הרע"ה דבר ש"י צבור. שבע במזבח נגדי' דמתי לה כח"י [ויקרא, דיעורא דחטאות פרתא ג, ו]. אכל מה ששני בגיולה [ט, ג] אין בין פ"ה כפ"י ששני למזבח נגדי' אלא פ"ה הנה על כל המזבח, היינו כגון שחטא משמי ע"מנו שהוא ע"מנו מביא ולא מרובה נגדי'. ולא כפי' רש"י]. ודרו ע"ה כמה טיפי דמים ש"י פ"ה ב"ו. ולפי' ר' אליעזר אמר קמא. וא"ת מאי קושיא דילמא שלא כמתכות עשו כדקתני נמי ואם עשו עשו. וי"ל שפולן לא היו נוגעין כיון שלא כמתכות עשוהו כן ועוד שהכתיב ויחין ויחין. מ"ר. ש"א בבירדן. שלא היה אחת למעלה ושבע למטה כמדר פ"ה יום הכפורים. אכל רש"י פירש גבי כסודין דיום הכפורים כולן לו למטה מו, ואין נראה דלא לא בעיין אלא אחת למעלה, אכל שבע על מטה און חילוק און און כסודין אלא שיהו כולן למטה מן הראשונה. דבמענהא דלעיל לא מייירי אלא [שמלרין] [שמלרין] (אחת) בחתה גבי ד"ו למטה ושבע גבי ד"ו למטה. וה"ר יוסף פי' שלא כסודין (מני) [מפני] שלא היו שם אלא שבע. וי"ע (א) חס היו כפר ושעיר ע"י שמונה או שבע. א. בתערוב' א"ו דמים בדרמים פי' היינו [קודם] שיהי מנתו שביכול דלו קודם מנתו שפטים והא אחר עולה לקמן שער שחטו קודם מנתו שפטים לא עשה ולא כלום, ומסתמא לא פליגי אלשעלה. והתורה אמרה ובל"ה מבפר את הקדש ב"ו. ה"ר יוסף ל"ג ליה ויכלה מנכר את הקדש לקמן דרש ליה ר' עקיבא ורבי יהודה לרש"י לחומי, ומיין משוגב הוא כפטיס לפי שרואו והמורה אמרה כ"י, יאלו ודאי גרסינן והמורה אמרה כלה דם הפר ואחר כלה דם השעיר וליכא מהא אחר עולה לקמן [ד]כסודין מעבד, ואפילו למאן דלמא לא מעבד מזה מיהא איכא, והו"י היא דבפתח והמורה אמרה כן למעלה ואחר כן למטה. ב"ה דם הפר ב"ו. שמע דלא קפיד אלא בנה שמקדים שער לפה, אכל בנה שנתן על ששים ביחד אינו מקפיד, וכן לקמן גבי טון שבע למטה נלס פ"ה ונלס שער ונגמרו קת אמאי לא קפיד כהני. גותן אחת אפ"ע"ה ושבע אפ"ע"ה אפ"ע"ה. ור' אע"ג (שמעתי) (שמעתי) דם השעיר [ב]הוא האות, בטל הוא ואינו מחבין להאזות מדרם השעיר ואפילו למאן דלמא מנת און לחימת כורה היינו שבהני עמנו. אכל כאן לא בנה שייין ומן הוא דם השעיר. ומשום כל מוסף יכא שלא נאמר כל מוסף אלא כשהוא בעצמו כדלמירין כדלס השנה [כח, נ]. לא נאמר כל מוסף אלא כשהוא בעצמו, ועוד דסקיפיה הוא. ע"כ ד"ף נז ע"א

הוציאו לו פרק חמישי יומא

וקבלו זו אם הדם. כל קבלות של כל ימות השנה קמבעיה ליה: **מין במינו.** מוזק במזרק: **חולץ.** ומנאל שאין קבלה זו ככה שהרי אינו אוחז במזרק שהדם בו: **מאי לאו הושיע מוזק המלא כמזק הריקן.** שעירה ממנו והא הכא נמי ולקח כתיב [ויקרא טו] ולקח מדם הפר ומדם השעיר והן לקיחה אחת המזרק

היא: **לא עייה מוזק מלא.** לאחר שעירה דם הפר לדם השעיר חוזר ומערה מוזק מלא לתוך מוזק ריקן: **עומד על גבי נליס וכו'.** דמנא דני רבי שמעאל הואיל ורפסה מקדשת וכלי שרת מקדשים מה כלי שרת לא היא דבר חולץ בינו וזין כלי שרת אף רפסה לא היא דבר חולץ בינו לזין ההלכה בנמ' זכמים (דף מד:). **על גבי רגל חזירו.** אלא מין במינו חולץ: **דלא מבעל ליה.** חזירו את רגלו עד שגמורו בעודתו: **כלי שרת.** שני כלים בגמטא ושירות אחת: **סיב.** הגדל קטיב הדקל ונכרך עליו סיב. כמין לולזין בגפנים והוא רך וסופג את הדם והדם יולא מכל עבריו ואינו חולץ כל כך מי הווא כי האי גוונא חליטה או לא: **וולף והולך וכו'.** רישא דמתני' הכי (פ"ה פ"ו מ"ג) המקדש צוקת והיה ספוג לתוכו מים שצספוג פסולין כילד יעשה וולף והולך עד שמגיע לספוג. צוקת היא און חלולה על שפת המעיין והמים נכנסין לה דרך חור שדפונה ומשקין זה בהמות ומקדשין זה אפר חטאת לתוך מים חיים והיא הכלי. מים שצספוג פסולין דחיים אל כילד (ו) עשנה שיהו המים נוגעין במים כילד הוא עשנה כשכא ליעול את המים ולימנאם כללוחי' וצספוגות וולף וגומר את כל המים אשר צצוקת עד שמגיע לספוג. וולף (ו) שואף עד המנזו אגוטי"ר צלע"ו וכדלמירין צמועד קטן (דף י"א:). וולף וגומר כדרכו. אלא מן ספוג לא חייץ ולא פסיל אלא הנבלעים בתוכו והוא הדין לסיב: **שאני מיהא דקלישי.** והואיל מכל עבריו ונכנסות בינו לזין הכלי אכל דם עז הוא: **דדם כשר.** דקליש: **כקומץ פסול.** בקידוש שקומץ עטון להמקדש ככלי לאחר הקמיטה והוא כנגד פסול דמייץ: **מתני'**

רבי יונתן אומר מזה בפני עצמו ומזה בפני עצמו. תימה לי והא רבי יונתן אית ליה דמשמע שניה כחלוד ומשמע אחד אחד בפני עצמו והכא משמע דאית ליה דווקא מזה בפני עצמו ומזה בפני עצמו ונראה לי כיון דמשמע הכי ילמד סמוס מן המפורש כי היכי דלפני ולפנים וזהיל נותן מזה בעצמו ומזה בעצמו ה"ג לקרנות דכתיב מדם הפר ומדם השעיר מסתמא מזה בעצמו ומזה בעצמו דמיא נמי מיתרלא מאי דק"ל דמיימי צסמוך מניא אריך וכו' עד תלמוד לומר אחת וסממא כרבי יאשיהו והיכי אמירא כרבי יאשיהו והא לרבי יאשיהו בלא אחת נמי כפירא ל"י כמאן דכתיב יחדיו דמי צשלמא הא דלמיר ליה ר' יאשיהו לר' יונתן והלא כבר נאמר אחת וסחמא כרבי יאשיהו: נתן את המלא בריקן וכו': בעא מיניה רמי בר חמא מרב חסדא הניח מוזק בתוך מוזק וקבל בו את הדם מהו מין במינו חולץ או אינו חולץ אמר ליה הניתוח נתן את המלא בריקן לא לא הושיב מוזק מלא לתוך מוזק ריקן לא תנא ליה רישא עיריה דם הפר לתוך דם השעיר כדי לערבן יפה יפה תא שמע ⁶ היה עומד על גבי כלי או על גבי רגל חזירו פסול ⁷ שאני רגל דלא מצי מבטיל ליה איכא דאמרי הכי בעי מיניה דרך שירות בכך או אין דרך שירות בכך תא שמע דתנא דבי רבי ישמעאל ³ את כל כלי השרת אשר ישרתו במ בקודש שני בלים ושירות אחת בעא מיניה רמי בר חמא מרב חסדא ⁸ הניח סיב בתוך המזרק וקבל בו את הדם מהו מין בשאינו מינו חולץ או אינו חולץ כיון דמחלחל לא חייץ או דילמא לא שנא אמר ליה תנינא ⁹ וזולף והולך עד שמוגיע לספוג שאני מיהא דקלישי איכא דאמרי הכי פשמי ליה ² בדרם כשר ¹ בקומץ פסול: **מתני'**

רבי יונתן אומר מזה בפני עצמו ומזה בפני עצמו. תימה לי והא רבי יונתן אית ליה דמשמע שניה כחלוד ומשמע אחד אחד בפני עצמו והכא משמע דאית ליה דווקא מזה בפני עצמו ומזה בפני עצמו ונראה לי כיון דמשמע הכי ילמד סמוס מן המפורש כי היכי דלפני ולפנים וזהיל נותן מזה בעצמו ומזה בעצמו ה"ג לקרנות דכתיב מדם הפר ומדם השעיר מסתמא מזה בעצמו ומזה בעצמו דמיא נמי מיתרלא מאי דק"ל דמיימי צסמוך מניא אריך וכו' עד תלמוד לומר אחת וסממא כרבי יאשיהו והיכי אמירא כרבי יאשיהו והא לרבי יאשיהו בלא אחת נמי כפירא ל"י כמאן דכתיב יחדיו דמי צשלמא הא דלמיר ליה ר' יאשיהו לר' יונתן והלא כבר נאמר אחת וסחמא כרבי יאשיהו: נתן את המלא בריקן וכו': בעא מיניה רמי בר חמא מרב חסדא הניח מוזק בתוך מוזק וקבל בו את הדם מהו מין במינו חולץ או אינו חולץ אמר ליה הניתוח נתן את המלא בריקן לא לא הושיב מוזק מלא לתוך מוזק ריקן לא תנא ליה רישא עיריה דם הפר לתוך דם השעיר כדי לערבן יפה יפה תא שמע ⁶ היה עומד על גבי כלי או על גבי רגל חזירו פסול ⁷ שאני רגל דלא מצי מבטיל ליה איכא דאמרי הכי בעי מיניה דרך שירות בכך או אין דרך שירות בכך תא שמע דתנא דבי רבי ישמעאל ³ את כל כלי השרת אשר ישרתו במ בקודש שני בלים ושירות אחת בעא מיניה רמי בר חמא מרב חסדא ⁸ הניח סיב בתוך המזרק וקבל בו את הדם מהו מין בשאינו מינו חולץ או אינו חולץ כיון דמחלחל לא חייץ או דילמא לא שנא אמר ליה תנינא ⁹ וזולף והולך עד שמוגיע לספוג שאני מיהא דקלישי איכא דאמרי הכי פשמי ליה ² בדרם כשר ¹ בקומץ פסול: **מתני'**

עין משפט
נר מצוה

רבינו חננאל

דחיה הוא לא ליהו דחור. דתניא למעלה הוא אומר ואת דמו ישפוך. למטה הוא אומר ואת כל דמה ישפוך. תשאת שקיבל דמה בדי' כסותו כ"י ופשוטה היא. עיריה דם הפר לתוך דם השעיר נתן את המלא בריקן. פי', עוד החזיר הים מן המזרק המלא במזרק הריקן למה והלא כבר עיריה דם הפר ברם השעיר כדי לערבן יפה יפה, עוד להזות על קרנות מובח הויב. תנ כמאן דאמר מערבין לקרנות. דאחמרי ר' יאשיהו ור' יונתן חז' אמר מערבין, וחד אמר אין מערבין. תסתיים דר' יאשיהו דאמר מערבין, דאע"ג דלא כתיב יחדיו כמאן דכתיב יחדיו דמי. דתניא אביו ואמו קיבל אביו קבל אמו קבל דברי ר' יאשיהו כ"י. פי' כתיב איש איש אשר יקל את אביו ואת אמו ספך הקלה לאב. עוד כתיב אביו ואמו קיבל, חזר ספך הקלה לאב. (א) ש"מ כי את זה מתן קלל חייב מפני שספך הקלה לזו ולזו, אבל לא ספך הקלה לשניהם. היינו אומר לעולם איני חייב עד שיקל שניהם, דאע"ג דלא כתיב יחדיו כמאן דכתיב יחדיו דמי. דתניא אביו ואמו קיבל אביו קבל דברי ר' יאשיהו ור' יונתן חז' אמר מערבין, וחד אמר אין מערבין. תסתיים דר' יאשיהו דאמר מערבין, דאע"ג דלא כתיב יחדיו כמאן דכתיב יחדיו דמי. ומשני שאני כתיב כיון דמביי ודמיא מדרם הפר ומדם השעיר חלוקתו קרא. תניא דלא בשנויין ולקח מדרם הפר ומדם השעיר יחדיו מערבין דברי ר' יאשיהו כ"י. ופשוטה היא. עד כאן שייך לעמוד קודם.

(א) ש"מ כי אלו מהם קבל מיי.

תוס' ישנים (המשך)

לעמוד קודם אפ"ע"ה הוא אומר ואת דמו ישפוך ב"ו. הא לא מניא למימר דווקא כתיב למעלה און כריך כל דמו אכל למטה לריך, דהא פשוטה דלשון הן, ועוד דמוקשים הם דכתיב למטה זה כזה או כזה או כזה משמע דווקא נקט הכי אכל איכא לא, ותמא לפי שהדם הפר מרובה וטפל של הכיבוד היה מתערב יפה ומשום הכי נמי היו חוזרין ונתנין אותן לתוך הריקן. דאיתמר רבי יאשיהו ורבי יונתן ב"ו. ואע"פ שנתמאס כן קאמר בשלון מייבא, ונראה שחיו נתמאס אחרונים כמו ר' חיאל ור' שמעון כרבי. ואפ"ה ר' יונתן דאמר מערבין. ור' יאשיהו אית ליה דלא ס' כן כמאן מימי הא דמנא און מערבין. ואע"ג [דלדידהו ע"ג] דלא כתיב יחדיו כמאן דכתיב יחדיו דמי, שאלי הכא דכתיב יחדיו דמי ור' יאשיהו והא ור' יאשיהו ור' יונתן חז' אמר מערבין, וחד אמר אין מערבין. תסתיים דר' יאשיהו דאמר מערבין, דאע"ג דלא כתיב יחדיו כמאן דכתיב יחדיו דמי. דתניא אביו ואמו קיבל אביו קבל דברי ר' יאשיהו כ"י. פי' כתיב איש איש אשר יקל את אביו ואת אמו ספך הקלה לאב. עוד כתיב אביו ואמו קיבל, חזר ספך הקלה לאב. (א) ש"מ כי את זה מתן קלל חייב מפני שספך הקלה לזו ולזו, אבל לא ספך הקלה לשניהם. היינו אומר לעולם איני חייב עד שיקל שניהם, דאע"ג דלא כתיב יחדיו כמאן דכתיב יחדיו דמי. ומשני שאני כתיב כיון דמביי ודמיא מדרם הפר ומדם השעיר חלוקתו קרא. תניא דלא בשנויין ולקח מדרם הפר ומדם השעיר יחדיו מערבין דברי ר' יאשיהו כ"י. ופשוטה היא. עד כאן שייך לעמוד קודם.

אחת ויא שרתים מדרם הפר. ויא"ת (וכי) [ויחייב] ס"ד שמתן שמים על כל כרן. וי"ל דמיייר כגון ששפך דם הפר והוא אכל שאני תמיל אלא ממקום שפסק כדלמיר ר' אליעזר ור' שמעון כפרין, ואמריין נמי לקמן דעממא משום דכתיב מנחל אחת ולא עני מתוין. מ"ר. ובהבא כרבי יאשיהו. ואחת משמע לאספיק דלא מייבא אפ"ה להספיק (ד)מאוס דכתיב מדרם שפיר ומדרם ששפך אכל בעממא אע"ג דלא כתיב יחדיו כמאן דכתיב דמי. מין במינו חולץ. וא"ת למה לי חליטה, והא היה ליה לקיחה על ידי דבר אחר [וע"ה] לקיחה, ואע"ג